

مقدمه:

استراتژی ادغام توسط Harden برای آموزش پزشکی معرفی گردید. وی ادغام را یکی از مهمترین استراتژی های برنامه آموزشی رشته پزشکی می داند و ۱۱ پله را برای آن معرفی نمود. Fogarty نیز از صاحب نظران برنامه ادغام، ۱۰ مدل برای طراحی برنامه ارائه نمود که به فراگیران کمک می کند هنگام یادگیری ارتباطات ارزشمندی برقرار کنند. لذا، بنا به شرایط حاکم بر هر برنامه آموزشی می توان انواعی از استراتژی های ادغام را به کار برد، از قبیل ارتباط موضوعات که خود شامل ادغام افقی و عمودی است. در ادغام افقی، مطالب حول یک محور باز آرای می گردند. این محور مطالب در علوم پایه ارگان های بدن و در دوره فیزیوپاتولوژی بیماری ها می باشند. در ادغام عمودی، قسمتی از مطالب علوم پایه به بالین و یا برعکس منتقل می شود. مطالعات نشان می دهد که سیستم فعلی آموزش پزشکی، پراکنده است. موضوعات به صورت مجزا با تکرارهای غیر ضروری آموزش داده می شوند. هیچ تلاش منظم و ساختارمند منظمی برای ارتباط مفاهیم بیماری های مختلف وجود ندارد. درک یا توسعه ارتباط بین مباحث تدریس شده در رشته های مختلف به دانشجویان واگذار می شود.

هدف مطالعه: این مطالعه با هدف طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه ادغام افقی بر اساس مدل SPICES در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه انجام شده است تا ارتباط بین مفاهیم علوم پایه و بالینی تقویت شود و پاسخگویی اجتماعی در آموزش پزشکی ارتقا یابد. این مطالعه مقطعی و ترکیبی در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه انجام شد. ابتدا کوریکولوم موجود تحلیل و نیازهای آموزشی از طریق پرسشنامه و پنل خبرگان شناسایی گردید. سپس محتوای آموزشی جدید با تمرکز بر بیماری های اولویت دار منطقه (مانند فشارخون، دیابت و کرونا) تدوین و در برنامه درسی ادغام شد. ارزیابی این برنامه با استفاده از مدل چهار مرحله ای کرک پاتریک صورت گرفت.

بحث و نتیجه گیری:

مطالعات پیشین مانند پژوهش های Harden و Fogarty، نشان داده اند که تلفیق دروس پایه و بالینی در آموزش پزشکی، به دانشجویان کمک می کند تا درک بهتری از نحوه عملکرد سیستم های بدن داشته باشند و این امر در نهایت منجر به ارتقاء کیفیت بالینی آنها می شود. نتایج این مطالعه نیز همخوانی کاملی با این یافته ها داشت، زیرا دانشجویان با استفاده از این روش توانستند دانش تئوری خود را با عملکرد عملی و بالینی بهتر تطبیق دهند و بهبود مهارت های بالینی آنها به وضوح قابل مشاهده بود (پاسخگویی اجتماعی و ادغام). مدل SPICES که شامل شش اصل مهم یعنی دانشجوی محوری، مسئله محوری، جامعه محوری، انتخاب محوری، ادغام و سیستماتیک بودن است، به طور ویژه در این پژوهش بر ادغام و پاسخگویی اجتماعی متمرکز شد.

نتایج نشان داد که دانشجویان از محتواهای ارائه شده در گروه های علوم پایه و بالینی رضایت و یادگیری بالایی داشتند. میانگین نمرات یادگیری و رضایت در پیش آزمون و پس آزمون افزایش معناداری داشت. همچنین، ادغام افقی باعث ارتقای مهارت های بالینی و افزایش توانایی دانشجویان در شناسایی و حل مشکلات بهداشتی جامعه شد. اجرای برنامه ادغام افقی بر اساس مدل SPICES به کاهش تکرارهای غیر ضروری، افزایش انسجام در یادگیری و ارتقای کیفیت آموزش پزشکی منجر شد. این رویکرد توانست دانشجویان را برای مواجهه بهتر با چالش های بالینی و اجتماعی آماده کند. نتایج این پژوهش نشان می دهد که این رویکرد باعث بهبود یادگیری دانشجویان، ارتقای مهارت های بالینی و افزایش مسئولیت پذیری اجتماعی آنها شده است لذا پیشنهاد می شود این مدل در سایر مقاطع آموزشی نیز گسترش یابد و برنامه های درسی با نیازهای بومی و منطقه ای تطبیق داده شوند.

عنوان:

طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه ادغام افقی در مقطع فیزیوپاتولوژی پزشکی با استفاده از مدل SPICES

برگرفته از طرح شماره
۴۰۴۰۱۷۱

نام و نام خانوادگی:

دکتر قباد رمضانی

دکتر الهام نیرومند

دکتر محمدرسول خزاعی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم
پزشکی